

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Гуманітарний інститут
Кафедра англійської філології і перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ М.Кулик
" ____ " _____ 2011р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Основи лексикографії і термінознавства»

(за кредитно-модульною системою)

Галузь знань: 0203 «Гуманітарні науки»

Напрямок підготовки: 6.020303 «Філологія»

Курс – 3 Семестр – 5

Аудиторні заняття – 34 Диференційований залік – 5 семестр

Самостійна робота – 56

Усього (годин/кредитів ECTS) – 90/2,5

Індекс Н 8 – 6.020303 – 5.2.1

СМЯ НАУ НІ 12.01.03-01-2011

Навчальна програма дисципліни «Основи лексикографії і термінознавства» розроблена на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-8-6.020303/11 підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "Бакалавр" за напрямом 6.020303 «Філологія», «Тимчасового Положення про організацію навчального процесу за кредитно-модульною системою (в умовах педагогічного експерименту)» та «Тимчасового Положення про рейтингову систему оцінювання», затверджених наказом ректора від 15.06.2004 №122/од, та наказу ректора від 12.04.2005 № 81/од.

Навчальну програму розробив

доцент кафедри

англійської філології і перекладу _____ А. Головня

старший викладач кафедри

англійської філології і перекладу _____ Г. Єнчева

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри напрямку 6.020303 "Філологія" – кафедри англійської філології і перекладу, протокол № _____ від " _____ " _____ 2011 р.

Завідувач кафедри _____ А. Гудманян

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні науково-методично-редакційної ради Гуманітарного інституту, протокол № _____ від " _____ " _____ 2011 р.

Голова НМРР _____ С. Ягодзінський

УЗГОДЖЕНО

В.о. директора Гуманітарного інституту

_____ А. Гудманян

" _____ " _____ 2011 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

	стор.
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	4
1.2. Мета викладання навчальної дисципліни	4
1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни	4
1.4. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальної дисципліни	4
1.5. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальних модулів	5
1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни	6
2. Зміст навчальної дисципліни.	
2.1. Модуль №1 «Основи лексикографії і термінознавства»	6
3. Список рекомендованих джерел	7
4. Форми документів Системи менеджменту якості	10

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця

Дана навчальна дисципліна є важливим і невід'ємним компонентом загальнофілологічної підготовки майбутнього фахівця в галузі англійської філології, перекладача. Основи лексикографії та термінознавства є однією зі складових сучасної лінгвістики. Знання цієї дисципліни допоможе майбутнім перекладачам орієнтуватися у великому масиві лексикографічних праць, удосконалити якість перекладу текстів різноманітної галузевої спрямованості, а також поліпшити знання з орфоєпії й лексикології, словотворення, морфології англійської та української мов тощо.

1.2. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи лексикографії і термінознавства» є ознайомити студентів з сучасним станом словникової науки та практикою укладання словників різних типів, продемонструвати зв'язок лексикографії і термінознавства з іншими лінгвістичними дисциплінами і визначити місце лексикографії в лінгвістичній науці. Курс передбачає засвоєння основних понять лексикографії та термінознавства, загальну типологію словників, історію розвитку словникової справи, основні методи розробки структури словникової статті у словниках різних типів та основні прийоми лексикографічного аналізу, а також формування базових знань про функціональні та структурні особливості термінології; ознайомлення студентів зі спеціальними методами та прийомами аналізу термінологічної лексики, фахових словників.

1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- дати необхідні знання з опису лексичної одиниці;
- висвітлити шляхи виникнення та семантичні особливості терміна і терміносистем;
- сформувати навички дослідження та систематизації лексикографічних та термінологічних матеріалів.

1.4. Інтегровані вимоги до знань та умінь з навчальної дисципліни

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- предмет лексикографії, термінознавства і термінографії;
- історію англійської та української лексикографії і термінознавства;
- принципи та методику лексикографування;
- класифікації та типи англійських словників;

- класифікації та типи українських словників за різними класифікаційними ознаками;
- мікро- та макроструктуру лексикографічних праць;
- особливості термінологічної лексики;
- основні нормативні вимоги до терміна;
- способи термінотворення;
- структурні типи термінів;
- особливості фахових термінологій;
- структуру термінологічних словників і систему значень лінгвістичної термінології.

Вміти:

- орієнтуватися у величезному фонді словників;
- орієнтуватися в мікро- та макроструктурі лексикографічних праць;
- визначати словотворчі типи термінів;
- укладати елементарні словникові статті.

1.5. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальних модулів

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля.

1.5.1. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №1 «Основи лексикографії і термінознавства» студент повинен:

Знати:

- предмет лексикографії, термінознавства і термінографії;
- історію англійської та української лексикографії і термінознавства;
- принципи та методику лексикографування;
- класифікації та типи англійських словників;
- класифікації та типи українських словників за різними класифікаційними ознаками;
- мікро- та макроструктуру лексикографічних праць;
- особливості термінологічної лексики;
- основні нормативні вимоги до терміна; способи термінотворення;
- структурні типи термінів;
- особливості фахових термінологій;
- структуру термінологічних словників і систему значень лінгвістичної термінології;

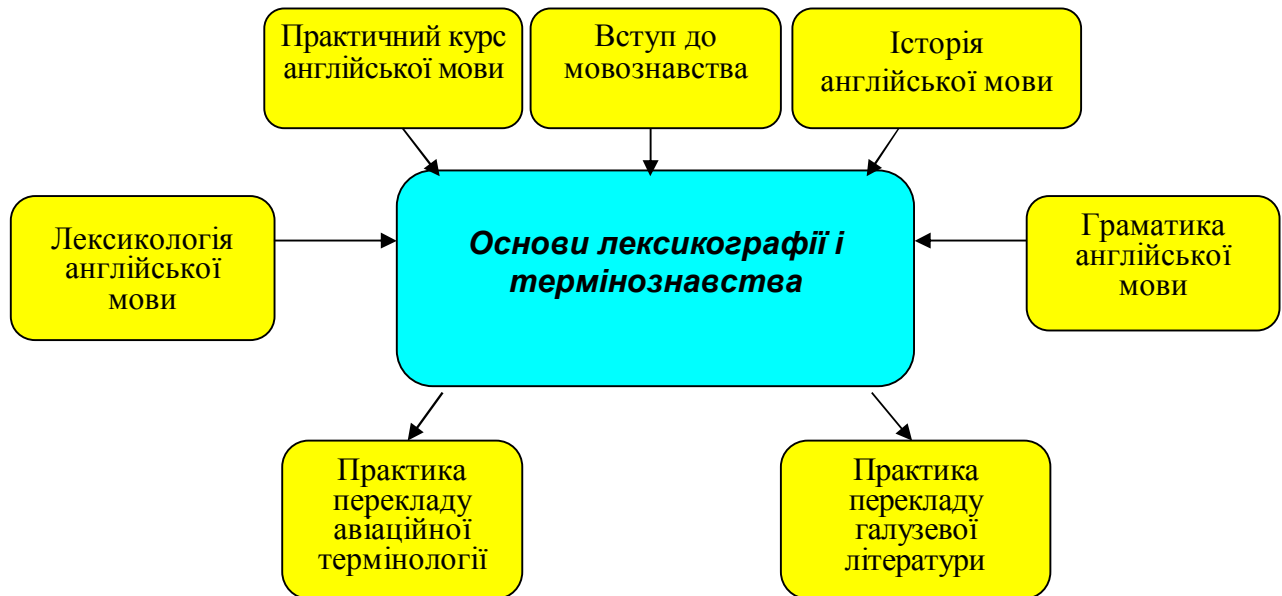
Вміти:

- орієнтуватися у величезному фонді словників;
- орієнтуватися в мікро- та макроструктурі лексикографічних праць;
- визначати словотворчі типи термінів; укладати елементарні словникові статті.

Знання та вміння, отримані студентом під час вивчення даної навчальної дисципліни, використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця з базовою та повною вищою освітою.

1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Основи лексикографії і термінознавства»

Тема 2.1.1. Лексикографія як галузь мовознавчої науки

Теоретична і практична лексикографія. Зв'язок лексикографії з іншими мовознавчими дисциплінами. Місце дисципліни в системі підготовки перекладача.

Тема 2.1.2. Історія англійської лексикографії

Історія британської лексикографії. Історія американської лексикографії.

Тема 2.1.3. Словник як об'єкт дослідження

Визначення, принципи укладання. Основні типи словників англійської мови і параметри їх класифікацій. Структура словника і словникової статті. Короткий огляд словників англійської мови різних типів.

Тема 2.1.4. Українська лексикографія в ретроспективі свого розвитку

Періодизація історії української лексикографії. Перші словники періоду Київської Русі (X – середина XIII століття). Українська лексикографія кінця XVI – другої половини XVIII століття. Становлення української лексикографії в кінці XVIII століття – початок XX. Сучасний період розвитку української лексикографії. Основні лексикографічні праці української мови.

Тема 2.1.5. Становлення комп'ютерної лексикографії

Перші електронні словники як аналоги «паперових» версій. Перші лексикографічні бази даних. Лексикографічні розробки європейської корпусної лінгвістики. Класифікація електронних словників за робочими критеріями.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Основи лексикографії і термінознавства"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.03 – 01-2011
		Стор. 7 із 10	

Тема 2.1.6. Термінознавство як наука

Основні поняття термінознавства. Термін і термінологія. Класифікації термінів. Мовні риси терміна. Визначення терміна. Точність терміна. Вимоги до наукового терміна: вимоги до термінології, вимоги до окремого терміна. Способи термінотворення. Трансформація загальнолітературного слова у термін. Міжгалузєва трансформація терміна. Повторна інтрагалузєва номінація. Контекстуально-семантичний аналіз термінів трансформів. Афіксальна система термінології. Контекстуально-семантичний аналіз афіксальних термінів. Терміни-складні слова. Терміни-усталені словосполуки. Семантичні зміни у багатокомпонентних термінах. Семантичні відношення між компонентами термінів. Структура багатокомпонентних термінів: компонентний склад термінів, структурно-сміслова класифікація багато-компонентних термінів. Переклад англійських безеквівалентних термінів: реконструкція значення термінів, відсутніх у перекладних словниках, пошук українського відповідника. Синоніми в англійській термінології. Полісемія в англійській термінології.

Тема 2.1.7. Термінологічна ситуація в Україні та світі

Загальний стан української та світової термінології. Основні проблеми сучасної термінології. Сучасні термінознавчі. Авторитетні термінологічні праці.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. *Зарицький М.С.* Актуальні проблеми українського термінознавства: Підручник. – К.: ІВЦ “Видавництво «Політехніка»”; ТОВ “Фірма «Періодика»”, 2004. – 128 с.

3.1.2. *Кровицька О.* Українська лексикографія: теорія і практика. – Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України, 2005. – 175 с.

3.1.3. *Лебедева Л.Д.* Введение в курс английской лексикографии. – М.: Высшая школа, 2008. – 285 с.

3.1.4. *Лейчик В.М.* Терминоведение: Предмет, методы, структура. Изд. 2-е, испр. и доп. М.: КомКнига, 2006. – 256 с.

3.1.5. *Моисеев М.В.* Лексикография английского языка: Учебно-методическое пособие для студентов специальностей 022900 “Перевод и переводоведение” и 022600 “Теория и методика преподавания иностранных языков”. – Омск: Изд-во ОмГУ, 2006. – 92 с.

3.1.6. *Минаева Л.В.* English. Lexicology and Lexicography / Лексикология и лексикография английского языка – АСТ, Астрель, 2007. – 146 с.

3.1.7. *Панько Т.І., Кочан І.М., Мацюк Г.П.* Українське термінознавство: Підручник. – Львів: Світ, 1994. – 216 с.

3.1.8. *Скороходько Е.Ф.* Сучасна англійська термінологія: Навч. посіб.: – Київ: Український інститут лінгвістики і менеджменту, 2002. – 76 с.

3.1.9. *Федорова И.В.* Учебная лексикография. Теория и практика / Dictionary use. – М.: Академия, – 2006. – 128 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. *Москалева М.М.* Терминосистема авиационной лексики и особенности ее презентации в иностранной аудитории: Дис. ...канд. филол. наук: 10.02.01. – М., 1998. – 196 с.

3.2.2. *Мостовий М.І.* Лексикологія англійської мови. – Х.: Основа, 1993. – 256 с.

3.2.3. *Полюжин М.М.* Функціональний і когнітивний аспекти англійського словотворення. – Ужгород: Закарпаття, 1999. – 240 с.

3.2.4. *Суперанская А.В., Подольская Н.В., Васильева Н.В.* Общая терминология: Вопросы теории / Отв. ред Т.Л. Канделаки. Изд. 2-е, стереотипное. – М.: Едиториал УРСС, 2003. – 248 с.

3.2.5. *Циткина Ф.А.* Терминология и перевод. (К основам сопоставительного терминоведения). – Львов: "Вища школа", 1988. – 160 с.

